

Sidorowicz, Zofia

"Museoscienza" R. 5-7 (lata 1965-1967)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 13/2, 494

1968

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„MUSEOSCENZA”. R. 5—7 (LATA 1965—1967)

„Museoscienza” jest dwumiesięcznikiem wydawanym przez Narodowe Muzeum Nauki i Techniki „Leonardo da Vinci” w Mediolanie. Prócz wiadomości organizacyjnych, administracyjnych i dydaktycznych z Muzeum — zawiera również pewne artykuły dotyczące historii nauki.

Historyka nauki mogą więc zainteresować takie artykuły, jak np. opis działu astronomicznego Muzeum pióra Giulia Lanziego z ilustracjami instrumentów Schiaparellego, Boskovicha i modeli układów: geocentrycznego Ptolemeusza i heliocentrycznego Kopernika (nr 5/1965), tegoż autora *Miary długości, masy i kątów* z fotografiami dawnych i nowych instrumentów (nr 2/1967) oraz obficie ilustrowany opis działu akustyki Muzeum, m.in. z fotografią pierwszego modelu fonografu Edisona z 1877 r. (nr 4/1967). Dalej znajdujemy też referat Piero Cardiroła *Od mikro do makrofizyki* (nr 2/1966), Carla Castagnolego *Promienie kosmiczne* (nr 4/1966), Guglielma Righiniego *Nowe postępy astrofizyki* (nr 5/1966), Alberta Struny *Rozwój energii hydraulicznej w Słowenii od 1381 r.* — w ujęciu historycznym, z ilustracjami (nr 1/1967).

Z *poloniców* w nrze 3/1966 znajdujemy opis pokazu poświęconego rozwojowi i zdobyciom techniki wydobywczej w Polsce, który odbył się w Mediolanie 16 VI 1966, jako trzeci z kolei (po Szwajcarii i Stanach Zjednoczonych) w ramach *Dni nauki i techniki świata*. Referat wprowadzający prof. Jerzego Kolbego z Akademii Górniczej w Krakowie podany jest w krótkim streszczeniu; artykuł ilustruje zdjęcie fragmentu wystawy polskiej, którą otworzył ambasador A. Willmann. Podsumowanie tych *Dni*, organizowanych przez Muzeum Nauki i Techniki, znajduje się w nrze 4/1967. Omawiane pismo zawiera w dziale *Biblioteka* recenzje prac, głównie włoskich, z historii nauki i techniki.

Zofia Sidorowicz

HISTORIA NAUKI W CZASOPIŚMIE „CENTAURUS”*

Nr 3 tomu 111 (wydany w 1966 r.) czasopisma „Centaurus” zawiera 5 artykułów. A. Ziegelaar, S. J., jest autorem artykułu w języku francuskim *U źródeł teorii drgań harmoniczných — ojciec Ignacy Gaston Pardies (1636—1673)*. Jest to pierwsza część studiów nad tym francuskim jezuitą, matematykiem i fizykiem, wysoko cenionym przez Christiana Huygensa. Pardies korespondował m.in. z Newtonem, krytykując początkowo jego teorię natury barw, ale uznając w końcu racje adwersarza; dość niezwykły to fakt u uczonego owych czasów, uformowanego przecież na nauce i filozofii tradycyjnej. Podana jest bibliografia prac Pardiesa licząca 17 pozycji z lat 1662—1673, nadto 2 dzieła wydane pośmiertnie w latach 1674—1682. Dwa dzieła Pardiesa o optyce i sztuce wojennej podobno zaginęły.

G. Jones z Aarhus pisze (ang.) o naukowych publikacjach kapitana Henry Katera (1777—1835), członka Royal Society; dotyczyły one instrumentów pomiarowych wilgotności (hygrométru) i temperatury, geodetycznych oraz teleskopów z lat 1807—1834. Omawia też inne prace Katera, jak np. obserwacje astronomiczne, i podkreśla jego inwencję i duży wkład do rozwoju nauki. Załączona bibliografia prac Katera liczy 31 pozycji, fotografie pokazują wahadła i standardowe miary objętości płynów jego konstrukcji, jest także reprodukcja portretu.

Następne artykuły są mniej obszernie. D. Skabelund pisze (ang.) o kosmologii Orsona Pratta („apostoła” mormonów), wyłożonej w jego książeczce *A key to Universe* (London 1877, Salt Lake City 1879). Pratt był także jednym z wykładów-

* Por. omówienie „Centaurusa” z 1963, 1964 i 1965 r. w „Kwartalniku” nr 2/1967, s. 454.